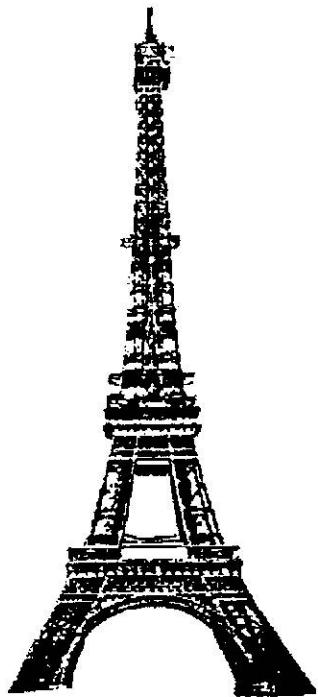

Danh Lam Thắng Cảnh Paris

TÔN THẤT TÙNG

Sau khi rời khỏi thiên đường cộng sản, đầu năm 1977 tôi đến Paris và ở đó cho tới tháng 11-79 thì vào định cư tại Mỹ. So với những ái hữu du học nhiều năm ở Pháp thì 2 năm ở Paris của tôi là một thời gian quá ít ỏi để có thể tìm hiểu những điều mới lạ của một thành phố vào bậc nhất châu Âu. Tuy nhiên, trong khoảng thời gian ngắn ngủi đó, tôi tin tưởng thế nào rồi cũng được định cư ở Mỹ và sẽ

rất khó có dịp may quay trở lại Pháp nên ngoài những lúc phải làm lụng sinh sống, vào những ngày nghỉ và lúc rảnh rỗi là tôi đi chơi khắp hang cùng ngõ hẻm. Có nhiều khi mải mê, tôi đi thăm cả những giờ phải kiếm sống. Vì muốn biết cho tường tận, những điều đối với rất xa lạ của kinh thành ánh sáng mà trước kia tôi chỉ được thấy trong những giấc mơ.

Do thói quen, mỗi khi thăm viếng các thắng cảnh có tính cách lịch sử, tôi thường ghi chép những dữ kiện quan trọng. Nhờ vậy nên tuy đã 14 năm trôi qua, tôi vẫn nhớ như in hình ảnh những nơi tôi đã dừng chân đặt bước nơi kinh thành hoa lệ. Hôm nay tôi ghi lại trên trang giấy này để giúp quý vị ái hữu có ý định thăm viếng Paris trong những ngày sắp tới để khỏi mất thì giờ và ngỡ ngàng trong lần du ngoạn đầu tiên. Tôi nghĩ là những điều tôi ghi chép dưới đây sẽ có nhiều thiếu sót và có thể cá sấu lạc nữa. Vậy xin quý vị ái hữu đàn anh đã từng sống lâu tại đó hiểu đính và bổ khuyết để đáp ứng một phần nào sự muôn tìm hiểu Paris của một số ái hữu có ý định Tây Du như tôi đã nói ở trên thì thật là tuyệt hảo. Phần sau đây tôi chỉ nói riêng về Thủ đô Paris chứ không nói đến các Tỉnh, vì tôi không biết nhiều về các Tỉnh của Pháp, ngoại trừ Normandie là nơi tôi chỉ đến một lần để thăm các di tích về trận chiến của quân đội Đồng Minh đổ bộ để giải phóng Paris.

1. NHẬP:

Nước Pháp có hình thể lục lăng, rộng 551.602km². Riêng Thủ đô Paris, du vi dài 36km. Chiều Đông Tây dài 12km. Bắc Nam dài 9km. Trải qua các biến cố gian nguy của lịch sử, liên tiếp bị ngoại xâm, thành phố được bao bọc bởi 6 vòng thành. Vòng thành thứ nhất xây dựng từ thế kỷ 3 để chống quân xâm lăng La Mã. Vòng thành thứ 6 còn được gọi là

công sự Thiers được xây dựng từ năm 1841-1845. Vòng thứ 6 này có hai lớp tường và chèn đất ở giữa, giống như tường thành ở cố đô Huế.

Kể từ năm 1860 vòng thành thứ 6 được coi như là địa giới chính thức của Thủ đô Paris và được phân chia thành 20 Quận, được đánh số thứ tự theo hình xoáy tròn ốc từ trong ra ngoài, từ trái sang phải. Lấy sông Seine làm ranh giới để chia 2 vùng Tả, Hữu. Tả ngạn sông Seine gồm các Quận 5, 6, 7, 13, 14, 15. Còn các Quận khác thuộc về Hữu Ngạn. Các Quận đẹp và sang nhất là Quận 7, 8, 15 và 16.

Có một sự trùng hợp lạ lùng là như quý vị đều biết, trung tâm Thủ đô Saigon được xây dựng trên các bãi sinh lầy của sông Bến Nghé thì thành phố Paris cũng được xây cất trên những bãi phù sa và đầm lầy do lưu vực sông Seine tạo ra. Hình như là để lưu giữ một kỷ niệm lịch sử nên ngày nay ở Paris còn có khu mang tên là Marais. Đảo Lutèce, tức đảo Cité là một cái nôi của Paris ngày nay, chính là một trong hai hòn đảo nằm giữa sông Seine.

2. NHỮNG DANH LAM THẮNG CẢNH:

Quận 1 và Quận 8 nằm sát nhau, trên đó có những công trình vang danh thế giới như viện bảo tàng Louvre, lập từ năm 1773. Tổng diện tích là 118.000m². Trong đó có 55.000m² làm bãi đậu xe, phòng tiếp khách và phòng thí nghiệm. Viện này nguyên trước là Cung của Vua, được chỉnh trang lại thành Viện bảo tàng. Nơi đây hiện có 300.000 cổ vật biểu trưng cho nền văn hóa Pháp được trưng bày. Qua năm 1988, theo lệnh của Tổng thống Mitterrand, Viện được chỉnh trang thêm một lần nữa do Kiến trúc sư người Mỹ gốc Tàu tên Minh Pei thiết lập đồ án. Nghe nói ở mặt tiền

có xây một cái tháp khung thép lát kính rất tân kỳ.

Dưới thời Napoléon, vào năm 1806, ông cho xây cất gần Viện Louvre Khải hoàn môn Caroussel, cao 15m để kỷ niệm chiến thắng Austerlitz. Kế đó, đi từ vườn Tuileries đến là công trường Concorde. Công trường này là công trường lớn nhất Paris, mỗi chiều trên 250m, xây cất từ đời Vua Louis XV. Tại đây có dựng bức tượng Vua Louis nhưng đã bị đở đi vào năm 1790. Đến năm 1793 thì Vua Louis XVI bị hành quyết tại đó. Để trám vào chỗ trống của tượng Vua Louis, Phó Vương Ai Cập đã tặng nước Pháp cột tháp Obélisque bằng đá hoa cương màu hồng. Tháp có 4 mặt, phía trên nhọn như tháp bút chì ở Thủ đô Washington, để tháp cao 4m. Chung quanh tháp khắc đầy chữ Ai Cập nói về lịch sử các Vua Ai Cập.

Đại lộ Champs Elysées nối liền công trình Concorde với Khải hoàn môn Etoile được xây dựng vào năm 1806, cao 50m, rộng 45m, dày 22m. Có nhiều bức phù điêu gắn trên tường và khắc tên các vị Thống chế và Tướng Lãnh Pháp có công trong những cuộc chiến. Tất cả các cuộc duyệt binh lớn của Pháp đều đi qua Khải hoàn môn étoile và dọc theo đại lộ Champs Elysees rộng 66m này.

Khu chợ Halles ở Quận 1 là khu chợ rất lớn lập ra từ thời Napoléon III. Năm 1969 khu chợ này được dời về Rungis ở phía Nam Paris. Chợ này chuyên bán sỉ thực phẩm cho các siêu thị và nhà hàng. Đây là ngôi chợ thực phẩm lớn nhất thế giới, rộng 660 hecta. Ngay cả ở Mỹ cũng không có ngôi chợ nào lớn bằng chợ Rungis ở Pháp hiện nay. Sau khi lái xe vào cổng chợ, khách hàng vẫn phải tiếp tục dùng xe để di từ cửa hàng này qua cửa hàng khác. Tôi đã đi chợ này hàng chục lần mà đôi khi vẫn chạy lạc trong khu chợ như thường.

Khu chợ Halles cũ ở trung tâm

Paris nay thành khu chuyên bán đồ thời trang và khu ăn uống. Những phố xá đều được kiến trúc lại bằng kim loại và kính rất độc đáo. Tại đó có đài phun nước đẹp nhất thế giới được xây từ năm 1549, có tên là Fontaine des Innocents mà người Việt ở Pháp thường gọi đùa là "Vòi nước vô tội vạ".

Tháp Eiffel thuộc địa giới quận 16 có chiều cao 320 thước. Đó là một trong bảy kỳ quan của thế giới được xây dựng vào tháng giêng năm 1887. Tháp có 3 tầng với 4 trụ chân khoảng cách đều nhau 125m. Cứ 7 năm sơn lại một lần. Bên trong tháp được thiết trí 3 thang máy và 1792 bậc thang. Muốn lên tháp tùy du khách, muốn đi bao nhiêu tầng thì trả bấy nhiêu tiền vé. Nếu đi bằng chân theo bậc thang cũng phải trả tiền, nhưng chỉ bằng 1/10 tiền đi thang máy. Đứng trên đỉnh tháp có thể nhìn xa 65 cây số.

Trong lịch sử xây dựng tháp Eiffel có một giai thoại rất lý thú là khi bắt đầu làm lẽ dào móng để xây cất tháp thì có một số nhà văn và nhà thơ chửng mười người thơ phản đối gửi lên Tổng trưởng Công Chánh yêu cầu hủy bỏ dự án. Họ viện nhiều lý do, nào là họ không muốn thấy những thanh sắt đen đúa tàn phá dung nhan kiều diễm của kinh thành. Nào là không muốn thấy hình thù quái gỡ của tháp làm ô uế những công trình mỹ thuật của Paris. Đoạn cuối bức thư phản đối họ nhấn mạnh: "Những kẻ chủ trương xây dựng tháp Eiffel là những kẻ coi thường óc thẩm mỹ của nhân dân Pháp".

Bất chấp những lời phản đối vụ vơ của nhóm văn nghệ sĩ, Tổng trưởng Công Chánh vẫn tiếp tục cho xây cất tháp cho đến tháng 3-1890 thì hoàn thành. Và thật là trớ trêu, đứng trước cái tháp vĩ đại, đầy tính cách sáng tạo, nghệ thuật trên bầu trời trong xanh, tất cả những người

phản đối việc xây dựng tháp trước kia phải nêu cao minh bái phục và viết thư tạ tội đăng trên báo. Riêng thi sĩ Lecon de Lisle, một trong những người phản đối hùng hổ nhất lại viết một bức thư tạ lỗi riêng gửi Tổng trưởng Công Chánh, trong đó có một câu đầy thi tính: "Tháp Eiffel là một chứng cứ hùng hồn tố cho thế giới biết dân tộc Pháp là một dân tộc muôn len tận mây xanh và sinh sống trên đó".

Trên đảo Cité giữa sông Seine, Vương cung thánh đường Notre Dame de Paris với tháp chuông cao 69 thước sừng sững như một báu vật tuyệt trần. Vương cung thánh đường Paris là một thánh đường vô địch về sức chứa là 9000 người. Khi màn đêm buông xuống, những ánh đèn từ mé sông rọi vào chân tường thánh đường rồi phản chiếu dưới giòng sông, tạo ra một ánh sáng lung linh, huyền ảo, vô cùng hấp dẫn. Đứng trên cầu Pont Neuf vào những lúc đó du khách mới có thể nhìn thấy ý nghĩa của sự cao cả của một thánh đường.

Điện Panthéon ở Quận 5 được xây dựng từ năm 1755 là nơi quàng thi hài những danh nhân Pháp. Nơi đây còn có trường đại học Sorbonne là ngôi trường lâu đời và nổi tiếng trên thế giới.

Hai Quận 5 và 6 tạo thành khu Latin mà du khách cũng không nên bỏ qua, vì đại lộ Saint Michel và Saint Germain là khu đầy dẫy những cửa hàng chuyên bán quần áo thời trang đúng mode Ba-Lê với những quán café luôn luôn đèn kín khách như quán Café de Flore hoặc Café des deux Magots đã đi vào lịch sử. Bởi vì trước kia các nhà trí thức và triết gia Pháp như Sartre, Beauvoir, Vian, Camus và cả Malraux thường đến đó họp mặt để tranh luận. Khu Latin cũng được hầu hết người Việt ở Paris chiếm cố vì nhiều lý do mà lý do thứ nhất là những quán nhỏ vỉ đường

quan nhà thờ Saint Germain-des-Pre đã tạo cho Latin có một khung cảnh và không khí rất Saigon.

Ngục Bastille ở Quận II nguyên là pháo đài Bastille, về sau biến thành ngục và đã bị cuộc cách mạng 1789 san bằng. Tại đây ngày nay vết tích ngục tù không còn nữa, thay vào đó là một dải tưởng niệm bằng đồng, cao 47 thước, bên trên có tượng thần tự do với đôi cánh mạ vàng. Là nơi tụ tập nhiều về ban đêm của những người yêu chuộng cuộc sống về đêm. Nhất là những đêm kỷ niệm cách mạng 14-7 thì đông đảo vô cùng. Vào những đêm đó, cứ đèn công trường Bastille là có ôm hôn bất cứ người đàn bà nào mà mình muốn mà không sợ cảnh sách đêm về “bót”.

Một địa danh nổi tiếng khác ở Paris là khu Montparnasse ở Quận 15. Là một khu rất sầm uất và cũng rất giống Saigon bởi những quán ăn dọc theo vệ đường Montparnasse. Bên cạnh những tiệm ăn Pháp nổi tiếng như Coupole, Dome, Select là những tiệm ăn Việt Nam như Sông Hương, Cánh Nhạn, Le Mandarin và quán 0-20-100-0 (Au Vin Sans Eau).

Một công trình khác, tuy mới xây cất vào năm 1969 và mở cửa đầu năm 1977 là năm tôi đến Paris, nhưng cũng rất nổi tiếng là Centre Culturel Et Des Arts Pompidou ở Quận 3. Trung tâm không những chỉ độc đáo về đường nét kiến trúc mà còn rất đồ sộ về sức chứa của thư viện: 1800 chỗ ngồi. Diện tích tầng trệt là 1 hecta và mỗi tầng lầu rộng 7500m². Số nhân viên phục vụ ở trung tâm văn hóa này hơn 1000 người.

Cách trung tâm Paris 23 cây số, về phía Tây Nam có Cung điện Versailles của Vua Louis XIV xây cất từ sự gợi ý của lâu đài Vaux-de-Vicomte của một quan chức trông coi về Ngân Khố của Vua xây cất cách đó khoảng 25 cây số.

Nếu muốn so sánh sự lộng lẫy

và tráng lệ của Cung điện Versailles với Hoàng thành của các Vua Chúa nhà Minh ở Bắc Kinh thì rất khó, vì mỗi nơi một vẻ. Nhưng nếu nói về sự uy nghi và đồ sộ thì Versailles không thua chi các Cung điện của Tàu. Cung điện Versailles rộng 800 hecta, trong đó có 700 ngôi nhà rộng, diện tích tổng cộng 11 hecta. Tại đây trưng bày 8000 bức tranh và 2000 tác phẩm điêu khắc giá trị. Mặc tiền Cung điện dài 880 thước. Đại sảnh Glaces với 17 cửa sổ lớn nhìn ra vườn thượng uyển. Chiều dài của đại sảnh là 75 thước. Về phía Bắc của vườn thượng uyển Vua Louis XIV cho xây một biệt điện đặt tên là Petit Trianon để Vua nghỉ ngơi sau những đêm hoan lạc. Đến đời vua Louis XV ông ta cho xây trong vòng thành Cung điện một làng giả phong cảnh thôn quê để Hoàng hậu Marie Antoinette cùng với các cung nữ vui đùa trong cảnh dân giã. Chẳng hạn như có khi Hoàng hậu ăn mặc giả làm cô gái hái nho, có hôm lại giả làm cô gái đi vắt sữa bò. Tôi không biết vào những lúc đó vua Louis XV có cải trang thành người chăn bò đi theo tần tỉnh các cô thôn nữ này để gây cảm giác lạ lùng không?

Nếu ở miền Nam California của nước Mỹ có đường Bolsa ở khu Little Saigon thì ở Paris có đường Italie ở Quận 13. Người Việt có thể tìm thấy ở đó cái dáng dấp của khu chợ Cũ đường Hàm Nghi hoặc đường Đồng Khánh, Chợ Lớn mà hầu hết các bảng hiệu buôn bán của người Việt lắn người Tàu đều viết bằng chữ chính quốc, bất kể một số không ít khách hàng là người mũi lở mắt xanh.

Rừng Boulogne cách trung tâm Paris chừng 15 phút xe cũng là một nơi đáng “tham quan” để thưởng thức phong cảnh rừng canh cỏ nội. Từ trung tâm thành phố nhầm hướng Tây trực chỉ một lát là thấy bìa rừng. Quý vị cứ ngồi yên trong xe, chạy theo ven

rừng, càng chậm càng tốt. Từng đoạn ngắn, quý vị sẽ bắt gặp các kiều nữ lấp ló dưới tàn cây nhoèn miệng cười tinh. Nếu quý vị tự động ngừng xe lại thì lập tức các kiều nữ sẽ không ngần ngại phanh hết hai tài áo manteau ám áp để phơi bày tòa thiên nhiên với lach đào nguyên, không quản ngại tuyết đang rơi lá tả quanh mình. Và lúc đó nếu quý vị muốn, cứ việc rẽ xe lại mặc cả để trả mối thù đô hộ 80 năm.

3. PARIS BY NIGHT:

Quý vị đã từng thưởng thức chương trình Paris By Night của Video Thúy Nga. Chưa đủ, đến Paris là phải sống hòa mình với Paris về đêm mới đáng công đáng của của chuyến “Tây Du”. Nếu không là cả một sự thiệt thòi. Bất kể mùa Đông hay mùa Hè, khi ánh hoàng hôn chợt tắt, hàng trăm đài phun nước trong khắp kinh thành hoa lệ với những ánh đèn lung linh huyền ảo tỏa ra là lúc sức sống mãnh liệt nhưng vô cùng huyền diệu của Paris bắt đầu. Người có nhiều tiền thì đến các nơi như Folies Bergère, Crazy Horse hoặc Nouvelle Eve để thưởng thức những vũ khúc nghệ thường mà Vũ nương chỉ có quyền ở dưới 21. Vì nếu đã đủ 21 cái xuân xanh thì phải về nhà hái nho cho mẹ. Nếu muốn ... tiết kiệm thì đến khu Monmartre, Moulin Rouge hoặc những con đường nhỏ bao quanh Opéra. Hoặc nếu muốn tiết kiệm hơn nữa, du khách có thể đến Montparnasse, tìm đến quán Célibataire Dancing. Nơi đây có đủ loại đàn bà độc thân, hoặc những phụ nữ có chồng đã làm ăn xa, đôi khi còn có những mệnh phụ và đủ mọi lứa tuổi cần tìm bạn trai để giải sầu ch襍 lát qua đêm. Vào đó, bạn đứng yên trong bóng tối quan sát quanh phòng, hé thấy giai nhân nào ngồi một mình là cứ sà đến mời “boire un coup” và

(xem tiếp trang 68)